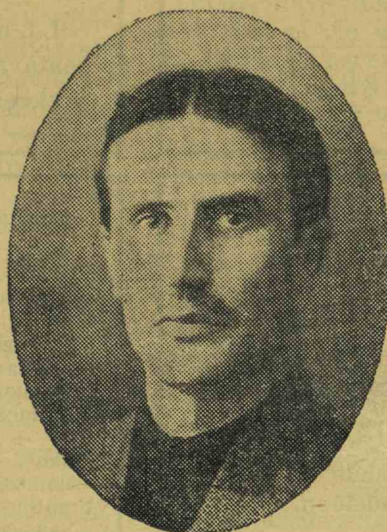
Ei oikeutta maassa saa,
ken itse sit' ei hanki.
(Kaarlo Kramsu)



Vihtori Kosola



Vihtori Herttua



Iivari Koivisto

SINIMUSTA

Lapuanhenkinen viikkojulkaisu

Päätoimittaja: Heikki Asunta

Lapua 29. 3. 1931. Hinta 3:— N:o 4.

MERKKIPAALULLA

Kun Lapuan Liike nyt aivan kohta järjestyy lopullisesti sääntöjen puitteissa toimivaksi kansalaisjärjestöksi,ei liene poispaikaltaan lausua muutamia ajatuksia merkkipaalulla pysähdyttäessä. Suomessa on onneksi suurimman hädän ja vaaran hetkellä sentään jaksettu olla niin paljon yksimielisiä, että kansamme lopullinen tuho on pystytty estämään.

Sen näimme vapaussodassa ja nyt viime vuonna se nähtiin, kun kommunismi julkisesta elämästämme poistettiin. Sen pitemmälle ei ole rivien sulkemisessa onnistuttu. Ei ainakaan tähän saakka. Kun joku näennäinen voitto,— ja vaikkapa todellinenkin, on saavutettu, ei saavutusta ole jaksettu eheänä säilyttää, puhumattakaan sen lujittamisesta. Olemme onneksi jaksaneet iskeä vihollista silloin, kuin iskemisen aika on ollut. Olemme pystyneet näyttämään jälkimaailmalle, että esi-isien sankarihenki elää meissäkin. Se nähtiin vapaussodassa ja sen valmisteluissa.

Viime vuonna uusiintui vanha tuttu tapaus Etelä-Pohjanmaalla. Ennen maakuntamme parhaimmisto — etupäässä körttiläiset — pani kapulan suuhun puukkojunkkariajan mellastajille. Viime vuonna tukittiin suu kommunismin nimellä kulkevalta maanpetolliselta liikkeeltä. Voimatekoja on tehty. Arvokkaita saavutuksia saatu. Onko sitten mahdotonta kohota niin paljon entistä tasoa korkeammalle, että saavutukset osataan ja t a h d o t a a n säilyttää?

Vapaussodan saavutukset ovat pyrkineet lipsahtamaan käsistämme toinen toisensa jälkeen, johon kukin olemme osaltamme syypäät. Olemme ristissä käsin katsoneet, miten isänmaallinen työmies on pantu nöyrtymään entisen punakaartilaisen edessä. Olemme kuulleet kommunistien haukkuvan suojeluskuntalaisia lahtareiksi ja nähneet lurjusten syljeskelevän lottapukua kantavan naisen päälle. Vieläpä olemme joutuneet sietämään maamme eduskunnassakin vieraan vallan asiamiehiä. Totuimme pitämään näitä epäkohtia itsenäistyneessä maassamme tuollaisena välttämättömänä pahana, joka tunnustetaan epäkohdaksi, mutta jota ei voi poistaa. Jos olisimme kukin pitäneet silmämme auki ja paremmin työkennelleet vallanpitäjien ja viranomaisten tukena kumouksellisen toiminnan estämisessä ja tukahuttamisessa, ei alaspäin lasku olisi ollut niin tuntuva, kuin mitä se oli, eikä toimenpiteet asian korjaamiseksi niin kovakouraisia kuin viime vuonna. Ei siitäkään huolimatta, vaikka vallanpitäjiemme joukossa, vieläpä huomattavimmilla paikoilla, on ollut tuollaisia idealistisia vapaussodan „arpien“ parantajia, jotka yrittävät parantaa niitä punakaartilaisilta.

Toivottavasti ei historia tuomitse meitä vapaussodan saavutusten vaarantamisesta. Olimmehan ainakin me tavalliset „s i l m ä n t e k e m ä t t ö m ä t“, itsenäisyytemme huomenhetkellä niin täynnä hyvää uskoa valoisaan tulevaisuuteen, ettemme voineet kuvitellakaan omien kansalaistemme heti alkavan toimia täällä perivihollisen kätyreinä.

Nyt tuo usko on kadonnut. Meillä on omassa muistissamme karvas kokemus lisää. Ei ole ainakaan vielä luotettava kansaamme kokonaisuutena. Ei! Ainoastaan sen isänmaalliseen osaan ja vain senkin parhaimmistoon. Niihin kansalaispiireihin, joissa ollaan valmiina uhraamaan itselleen mitään pyytämättä.

Viimevuonna saavutettiin voittoja. Ne ovat taattavat säilymään. Meillä ei ole varaa antaa vapaussodan jälkeisten kokemusten uusiintua.

On pyrittävä kokoamaan joukot ja sulkemaan rivit. Sitä ei ole meillä vielä vakavasti yritetty. On saatava vasemmistolaiset pettymään uskossaan, että maamme isänmaallishenkinen kansa a i n a heikentää saavuttamansa voitot eripuraisuudellaan.

Tosin on viimeaikoina näyttänyt siltä, että sosialistien käsitys riitelyhalustamme on oikea. Onhan sanomalehdistömme vetänyt tukkanuottaa hirveällä metelillä. On annettu ja saatu enemmän tai vähemmän nasevia iskuja. Me „lapualaiset“ olemme olleet erittäin haluttuja „sylkykuppeja“, joihin on kilvan „pruikauteltu“. Useimmin kuitenkin on jälki jäänyt kuppia ympäröivälle lattialle, lienee sentään joskus käynyt kohdallekin.

Tilannetta ei silti ole pidettävä pahana. Ainahan vaalien aikoina kiihdytään ja vedetään toisiaan niskavilloista. Nyt on oltu lyhyen ajan kuluessa kolmissa vaaleissa. Ehkä useammissakin, jos ottaa huomioon siellä taikka täällä toimitetut pappien ja lukkarien vaalit, jotka tunnetusti ovat kiihkoisia. Ei ole siis lainkaan ihmeteltävää, vaikka muutamat puolueiden „silmäntekevät“ ovat menettäneet harkintakykynsä ja suuri osa sanomalehdistöä on alkanut ominaisuuksiltaan muistuttaa erehdyttävästi „hautomalaissa“ olevaa kanaa.

Kiihtymys taas varmasti tasaantuu, kunhan vaaleista aiheutuva närä ehtii asettua.

Lähimpänä päämääräämme olkoon kaikkien isänmaallisten kansalaispiirien lähentäminen toisiinsa. On pyritttävä estämään juopien kaivamista sinne, missä sellaisia ei tarvita. On saatava juurrutetuksi kansaan sellainen käsitys, että tätä maata ei pysty turvaamaan vaaroilta mikään erikoinen ryhmäkunta, vaan siihen tarvitaan kaikkien isänmaata tunnustavien ja tätä yhteiskuntaa säilyttävien kansalaispiirien kiinteätä yhteistoimintaa ja sitkeätä työtä.

Lapuanliikkeeseen kuuluu jo nyt jäseninä kymmeniätuhansia kansalaisia. Sen riveissä toimien kommunismi juuritetaan maan altakin, jonne se nyt on sorrettu. On vain muistettava pitää järjestön ohjelma niin suppeana, ettei sen toteuttamisessa isänmaalliset kansalaiset joudu olemaan eri mieltä. Vain silloin, kun kaikin jaksetaan puhaltaa samaan hiileen, tullaan varmasti asettamaamme päämäärään. Silloin olemme oikeutettuja toivomaan ja uskomaan, että lietsomamme aktiivinen isänmaallinen henki kohottaa nousevan sukupolven korkeammalle tasolle, kuin millä me olemme ja että he voivat tätä maata meitä yksimielisempinä rauhassa rakentaa. Ilmajoella 24. 3. —31.

I. K o i v i s t o.

Onneton Inkeri

Kautta vuosisatojen on pieni naapurimme Inkeri saanut huo'ata vieraan ikeen alla kenties yhtäjaksoisemmin kuin mikään muu sukulaiskansoistamme. Aina seitsemännentoista vuosisadan alkupuolelle saakka se sai kitua ruotsalais-venäläisten sotien näyttämönä, ja vasta Ruotsi-Suomen suurvaltapäivinä saivat sen asukkaat, maastamme siirtyneet karjalaiset ja inkerikot, aikaa koota sotien jaloissa hajonneet voimansa hetkiseksi heimoansa eheyttävään rakennustyöhön. Kansa oli rotuominaisuuksiltaan väärentämättömästi suomalaista. Se nosti nopeasti asumansa maan jälleen entiseen, vaatimattomaan kukoistukseensa ja kehitteli sivistystään täysin suomalaisissa merkeissä aina siihen saakka, kun Pietari I äkkirynnäköllä valtasi koko Inkerin, jota ei enää rauhanteossa palautettu Ruotsille, kuten tapahtui suurimmalle osalle menetettyä Suomea.

Pietari I:n rautaisen valtikan allakin kykeni onneton Inkeri säilyttämään elinvoimansa, siitäkin huolimatta, että Nevan suistoon noussut uusi pääkaupunki kaikin voimin levitti ympärilleen venäläistymisen myrkkyä. Inkerikkojen pieni joukko pysyi — ja on pysynyt — uskollisena entisille tavoilleen, uskonnolleen ja kielelleen. Heidän rotuominaisuutensa säilyivät muuttumattomina, ja äärimmäinen sorto pikemmin karaisi kuin masensi pienen kansan henkistä ryhtiä. He säilyttivät vanhat kansanlaulunsa ja loitsunsa vieläpä jaksoivat perustaa oppilaitoksiakin uudemman ajan merkeissä. Tsaarivallan painavina päivinä Inkeri kykeni eheänä ja horjumattomana kansana seisomaan todellisen emämaansa Suomen yhtenä vankkumattomimmista rajavartioista itää vastaan.

Mitä tsaarilta jäi, repimättä, sen repii Stalin. Neuvosto-Venäjän kollektiivitalouskokeissa on Inkeri nyt joutunut koekaniiniksi, jonka kohtalo on sitäkin säälittävämpi, kun se ei omaa, eikä voi omata, itäisille naapureilleen ominaista velttoa alistumiskykyä. Inkerin kansan koettelemusten päivät ovat nyt saavuttaneet huippupisteensä. Ne oikeudet, jotka sille Tarton rauhassa «taattiin», eivät merkitse mitään. Sen kansa hajoitetaan stalinilaisella mahtikäskyllä kuin akanat tuuleen, eikä oikeudesta ryhtyä kaikkiin toimenpiteisiin taloudellisen asemansa kohottamiseksi» — kuten venäläinen rauhanvaltuuskunta hallituksensa nimessä takasi Tartossa — voi puhua edes kuiskaten. Satoihin ja tuhansiin nousevat inkeriläiset lastataan vaunuihin ja viedään Kuollan kaivoksiin raatamaan kaikkia elinehtoja vailla neuvostotsaarin hyväksi. Äärimmäisin ponnistuksin luotu inkeriläinen kulttuuri on tuhottu, ja nyt tahdotaan tuhota sen kansa, jonka vartiotoimi lännen puolella on kenties osoittautunut liian elinvoimaiseksi.

Inkerin kansa, pieni, jäljelle jäänyt, onneton ripe katsoo vastausta odottaen meihin. Eikö meillä ole oikeutta pitää vaarin, että edes se, hiven, mikä Tarton rauhassa saavutettiin, merkitsee jotakin? Emmekö voi huutaa Euroopalle julki Inkerin hätää? Vetoaminen neuvostotsaariin on hedelmätöntä. Meidän on koko Euroopan silmien nähden vaadittava oikeutta tai — empimättä tunnustettava suuri häpeämme.

Suomen miehet! Odottaako pieni Inkeri turhaan vastaustamme?

L a k e u d e n ä ä n i.

Lipusta ja liikkeestä

Tunnettu antilapualainen lehti Ilkka kirjoitti t.k. alussa, kuten niin monasti muulloinkin, moraalifilosofisia mietelmiä „vaarallisesta kansanliikkeestä“ sanoen, ettei tämän liikkeen takana suinkaan ole kansan parhaimmistoa sen enempää kuin kieltolain arvostelijoidenkaan takana. Lehti kysyy minkävuoksi „kansa ei nouse ja karista tällaisia pois hartioiltaan, kaikkia yhtaikaa niinkuin karisti rikolliset kommunistit näkymättömiksi?“. Meidät siis tahdotaan tehdä näkymättömiksi! Kova urakka! Lehti lopettajaissanoissaan lausuu m.m.: „Kun tämän kansan tervettä ja rauhallista elämänmenoa harrastavan tosi-isänmaallisen aineksen kärsivällisyyttä aletaan liiaksi kiristää, niin se loppuu ja kiristäjät saavat tuta, ketä he ovat pistäneet“. Tähän me pyydämme lämpimästi yhtyä. Lehtihän siinä ratsastaa — tosin omalta näkökulmaltaan — vihattujen lapualaisten sanamuodoilla. Eivätkö nuo „pistokset“ ole ihan kuin Aktivistivainajasta lausuttuja „suljemme viranomaisten huomioon“? Ketähän tässä monta kuukautta on pistetty ellei juuri lapualaisia! Heidän rauhaansahan tässä ennenmuuta on uhattu ja häiritty. Mutta Ilkka tapansa mukaan osaa silmänkääntäjän taidon ja näyttää kansalle pöpöjä keskellä kirkasta päivää.

Sama lehti on keksinyt myöskin uuden lippuriidan sanoessaan: „Ja sinivalkoinen on ainoa lippu, ei sinimusta“. Emme ole vielä yhdessäkään tangossa sinimustaa lippua nähneet, mutta punaisia kyllä näkyy useinkin, joskin niissä on määräyksen mukaan jotain kirjoitustakin. Mutta jos tätä Ilkan ja Sirkuskadun kuhertelua vielä jonkunaikaa jatkuu, muuttuu sinivalkea valtakunnanlippumme ennenpitkää virallisestikin vaaleanpunaiseksi. Sentakia on kyllä tärkeätä, että on olemassa Sinimusta-järjestö ja myös Sinimusta-lehti. Sinimusta on kyllä siltasaarelaisista synkkä väri, mutta onpahan se sitten myös jonakin pelotuksena sinne päin ja sinivalkean värin ainoana todellisena turvana.

Säästäjät ja tallettajat

Korkoasia väärällä tolalla

Voidakseen kuluttaa tuli ensimmäisten ihmisten ensin kerätä sitä varten välttämättömät hyödykkeet. Suuremman itsesäilytysvaiston omaavat yksilöt alkoivat vähitellen kerätä hyödykkeitä myöskin sellaisia aikoja varten, jolloin he, joko ilmastollisista tai terveyssyistä eivät voineet keräystyötä jatkaa. Kun luontaistaloudesta siirryttiin rahatalouteen, tapahtui tuo kerääminen ainakin siltä osalta rahassa, jota ei lähiaikoina tarvittu vaatetus-, ravinto- y.m. sellaiseen kulutukseen. Jos tämä yli kulutuksensa varaava kerääjä eli säästäjä oli yritteliäs, voi hän säästöjensä määrällä laajentaa tuotantoalaansa eli keräysmahdollisuuksiansa, olipa se sitten riistanpyyntiä, maanviljelystä tai jotakin muuta. Ellei hän ollut yritteliäs tai ei katsonut omaavansa tietojensa tai terveytensä puolesta edellytyksiä laajennettuun toimintaan, voi hän luovuttaa säästönsä käytettäväksi jollekin, jonka taitoon, kykyyn ja rehellisyyteen hän luotti.

Olen ottanut näin alkuperäisen esimerkin osoittaakseni, ettei minkäänlainen kulutus ole mahdollista muuten kuin sitä ennen tapahtuneen keräämisen ja säästämisen kautta ja että nykyinen yhteikuntarakennelma taloudelliselta osaltaan on säästäjäin avulla luotua.

Säästäjät ovat tunnetusti vaatimatonta väkeä, mutta viimeaikainen tohina korkokysymyksen ympärillä oikeuttaa ja pakoittaa vihdoinkin kysymään, *mitenkä tämä yhteiskunta*, jonka perustuksen säästäjät ovat luoneet ja sen rakentamiseen tarvittavat varat luovuttaneet ja joiden ahkeroimisen ja kieltäymisten tulosten turvin edelleen toimitaan ja tullaan aina toimimaan, *tulee meitä vastaisuudessa kohtelemaan?* Maailmansodan seurauksina tapahtuneen rahan arvon alenemisen johdosta menettivät meidän maamme säästäjät $^9/_{10}$ osaa säästöistänsä. Säästöistänsä, joiden jokainen markka oli useimmassa tapauksessa ollut kovan työn ja tarmoa kysyvän kieltäymyksen takana. Kenen hyväksi tuo menetys tapahtui? Se tapahtui niiden hyväksi, jotka kuvaannollisesti sanoen olivat eläneet kuin porsaat pellossa. Omien ansioittensa loputtua olivat nämät tottuneet lainaamaan lisää, mistään kieltäymyksistä ja rajoituksista välittämättä. Säästäjien markoilla hankittiin milloin hienoja autoja, milloin muita ylellisyystarvikkeita. Sopivan toiminnan puutteessa ehken keinoteltiinkin milloin milläkin tavalla. Helppohan oli sitten maksaa kymmenpennisillä säästäjien kultamarkoissa tekemistä säästöistä otettua velkaa — jos yleensä sitä lainkaan maksettiin. *Mukisimmeko silloin?* Pientä vikinää tosin kuului ja sekin pääasiassa sieltä, missä vanhuuden heikontamat voimat eivät enää kestäneet jokapäiväisen leivän hankinnasta ponnisteltaessa, kun vanhuuden turvaksi tarkoitetut säästöt olivat säästäjän mieltä kysymättä ja hänen etujaan millään tavalla turvaamatta jätetty koin ja ruosteen raiskattaviksi. Kaikki tämä suurta itsehillintäkykyä todistava vaikeneminen johtui toivosta, että maailmansodan haavoista tervehtyvä yhteiskunta vastaisuudessa korvaa säästäjäin raskaat menetykset. Siinä lohduton menneisyyden kuva. Toteutuvatko toiveet heräävästä kiitollisuudesta ja korvaamishalusta? En ole huomannut sentapaisia oireitakaan. Entinen elämänkäsitys, oma apu on paras apu, on muutettu muotoon: vaatikaa valtiolta helppokorkoisia lainoja ja suoranaista apuakin. Sen puolesta on varsinkin Keskuslainarahasto muutamat takavuodet heilunut. Kun keinotekoista, tuhlailemiseen johtavaa edullista tilannetta on jonkunaikaa ylläpidetty, on vihdoinkin tajuttu erehdykset. Keinottelumahdollisuuksien ja helpon luotonsaannin tyrehtyessä joutuivat kieltäymyksiin tottumattomat rehkijät pulaan. Heidän nostamansa tavaton poru on peloittanut eräänlaiset idealistit nyt taas astumaan säästäjien varpaille. Kun säästäjät ovat aina olleet vaiti, luullaan ehkä heidän taaskin asettuvan ilman muuta kynittäviksi ja uhrattaviksi taloudellisesti kevytmielisten hyväksi Meidän Rydit ja muut tähän saakka tunnustetut talousmiehemme ovat astuneet luomaan uutta taloudellista linjaa, jossa säästäjä kenties lopuksi pakotetaan maksamaan palkkiota hänen säästöjänsä hoitavalle pankkilaitokselle. Puuhataan suurella tohinalla uutta korkosopimusta, jota suurella härkäpäisyydellä koetetaan pakottaa kaikki noudattamaan. Kun jotkin säästöpankit ja osuuskassat ovat uskaltaneet vähäsen mukista vastaan, uhkaa heitä pannanjulistusta muistuttava kaikkea järkeä vailla oleva ja toimintavapautta rajoittava saarto. Onko tässä tarkoituksena nujertaa säästäjien etua katsovat laitokset? Joka tapauksessa yritetään lopettaa rahalaitosten keskeinen kilpailu, joka on omiaan pitämään säästökoron edes tyydyttävällä tasolla.

Onko tähän tohinaan todellisia syitä, ja miksi sen pitää aina järjestää säästäjien vahingoksi?

Olkootpa nuo syyt ja tarkoitukset mitkä tahansa, on säästäjillä ja tallettajilla vihdoinkin pakko puuttua asiainsa hoitamiseen. Meidän mieltämme kysymättä koetetaan kaikessa hiljaisuudessa supistaa se pieni palkkio, minkä koron muodossa olemme saanut. Vihjaillaanpa neljästä prosentista. Kiinnittämättä huomiota näihin vihjailuihin, on kuitenkin varmaa, että

Sankarirunot elävät keskellämme,

mutta me emme niitä huomaa

Oli Helsingin valloituksen vuosipäivä viime vuonna. Istuin vanhan kirkon puistossa lähellä sankarihautoja ja odottelin suojeluskuntaparaatia tavanmukaiselle kunniakäynnille.

Silloin hän tuli — kalpea, ryysyinen mies ja istui viereeni penkille. Hänen ihonsa oli kellertävä, sairas. Silmät olivat kuumeiset ja kirkkaat. Hän tuoksui ulko-ilmalle ja metsälle.

Siirryin syrjemmälle. Ajattelin: mitä varten tuo on tullut tänne. Hänenhän pitäisi olla hankkimassa itselleen lämpimämpiä vaatteita, asuntoa ja ruokaa.

Mutta hän alkoi puhella hiljaa ja arastellen, ikäänkuin tunnustellen ajatuksiani. Hän kyseli montako vainajaa lepää kussakin haudassa ja montako miestä kaatui Helsingissä kaikkiaan. Yskä keskeytti kuitenkin vähän väliä puhelun.

— Olette sairas, sanoin.

— Niin, hiukan, vastasi hän. — Rinnassani mitä lienee. Keuhkojeni läpi meni kerran kuula. Olin sairaalassa, ja sanoivat haavan parantuneen, mutta pari vuotta sitten se rupesi uudelleen vaivaamaan.

— Tappelussako se tuli?

— Niin.

— Tuli kai pirtupäissä vähän rähjättyä jossakin iltamassa?

— Ei, naurahti mies. — Se sattui Hannilassa 1918. Eräänä yönä. Veljeni kaatui samassa taistelussa. Punaisilla oli satoja miehiä ja vaununlastittain ampumatarpeita. Meitä oli vain parikymmentä miestä. Mutta perääntyä niiden piti! Jouduin pois taistelusta kesken, mutta kuulin vielä kenttäsairaalassa, että voitto oli tullut. Olin niin hyvilläni, ettei naarmuni paljon tuntunutkaan.

— Ja veljenne kaatui?

— Niin. Mutta kaatuihan siellä paljon muitakin.

Punastuin ja häpesin. Vierelläni siis istui asetoveri, kituen vanhoissa haavoissaan hiljaisena, valittamatta.

— Tulin Helsinkiin jalkapatikassa, jatkoi hän, — kysymään neuvoa lääkäreiltä. Mutta eivät ne sano mitään. Pahinta on, ettei jaksa tehdä työtä. Eikä tahdo saada ruokaa eikä asuntoa. Ja jos milloin saa työtä, niin työmailla vainotaan kuin pahantekijää. Olen viettänyt öitä Munkkiniemen metsässä, ja hiton kylmä siellä on. Mutta olen koettanut muistella, että viettetiinhän sitä silloinkin, sotatalvena, öitä hangella ja kestettiinhän sitä silloinkin. Ja se ajatus aivankuin lämmittää.

— Mutta ettekö saa invaliidieläkettä?

— Oli myöhäistä hakea kun haava rupesi uudelleen vaivaamaan. Ja mitäpä siitä. Ikävintä vain on kun äidin täytyy turvautua kunnan apuun, kun velikin kaatui. Se vähän hävettää, mutta minkä sille voi. Täytyy vielä sekin kestää.

Hän hymyili kirkkain kuumeisin silmin alistuvasti, niinkuin hymyilee kaikkensa tehnyt ja kaikkensa uhrannut ihminen, jonka ainoa omaisuus on hyvä omatunto ja suuret muistot. Mutta minun käteni puristui nyrkkiin. Tulivat paraatijoukot liehuvin lipuin, fanfaarein ja sulavasanaisin juhlapuhein. Laskettiin seppeleitä ja puhuttiin, puhuttiin — mutta puiston penkillä istui ryysyinen, paleleva sankari, jota vainottiin työmailla ja joka asui metsässä kodittomana.

Minusta tuntui niinkuin seppelein ja sulavin puhein olisi peitetty jotakin mätää, niinkuin olisimme olleet kavaltajia, jotka olimme myyneet vähitellen sankarien kalliisti ostaman voiton ja nyt koettaneet puhein peittää tekoamme. Kavaltajan olimme päästäneet työntämään solujaan kansamme ytimiin asti, ja vapaussotamme sankarit kuolivat vainottuina nälkään sillä aikaa kun me kouluissamme ruokimme isänmaallisia tunteitamme Vänrikki Stoolin runoelmien kaukaisilla sankarihahmoilla.

Oli todella aika lakata puhumasta ja ryhtyä tekoihin. Taistelutalven ankarat ajat olivat unohtuneet ihmisten mielistä. Mutta ne elivät vielä kirvelevissä, ärtyvissä haavoissa, sankarien tyynessä ja alistuvassa kärsimyksessä, jota me emme juhlapuheiltamme joutaneet huomioimaan.

Mies vierelläni oli elävä sankariruno, valtava, syyttävä ja vaativa, kärsimyksensä ylevyydessä. Sellaisia sankarirunoja elää paljon keskellämme, mutta me emme niitä huomaa.

Sitten tuli kansanliike niinkuin puhdistava tuuli. Vihdoinkin! Nyt on toinen kevät. Ilma on puhtaampaa kuin vuosi sitten. Mutta tuulen täytyy jatkua, muuten laskeutuvat myrkkysumut jälleen. Meidän on otettava voimaa e l ä v i s t ä sankarirunoista. Ne kertovat Hämeen ja Karjalan verisistä rintamista ja viittovat tietä suuren heimomme uusille unelmille. —

A. K.

---

miltei kaikki pankki- y.m. rahalaitokset ovat meidän asiamme kokonaan unohtaneet. Kukaan ei valvo etuamme, ellemme sitä tee itse. Voimmehan saada pystyyn vaikkapa oman pankkilaitoksemme, ellei apua muuten ole odotettavissa.

Joka tapauksessa meillä on syytä keskustella asiasta. Kirjoittakaa allekirjoittaneelle, mihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä. Onko pidettävä kokous? Missä? Ketä valmistavaan toimikuntaan? Ketä alustajiksi? Mitä muuta olisi huomioon otettava? Toivottavasti saan vielä tilaisuuden palata asiaan tämän lehden palstoilla ehdotustenne perusteella.

Kun „Sinimusta“ on suostunut julkaisemaan kirjoitukseni ja toimittamaan minulle saapuneet vastaukset, odotan kirjeitä ehdotuksineen osoitteella:

Harmistunut Säästäjä. Sinimusta, L a p u a.

Menneen varjoja

Tarkastettaessa maamme poliittista historiaa vapautumisen ajoilta nykypäiviin on masennuksella todettava, että maan kohtaloiden ohjaksissa on enimmältä osalta ollut vain toisen tai kolmannen asteen miehiä. Huippuunsa kehittynyt, puhtaasti puoluenäkökannoille perustuva parlamentaarinen järjestelmä on vienyt siihen että todelliset kyvyt vain harvoin ovat saaneet tilaisuutta myötävaikuttaa valtion ja yhteiskunnan rakentamistyöhön Kaikki ratkaisut ovat olleet erinäisten puoluedemagoogien käsissä, miesten, jotka rutineeratun taidokkaasti ovat osanneet säilyttää vaikutusvaltaiset asemansa poliittisessa elämässä tekemällä »palveluksia» henkilöille jotka vuorostaan oman karriäärinsä turvaamiseksi ovat olleet enemmän kuin halukkaita kuuntelemaan niitä autuaaksitekeviä sanoja, joita puoluejohtajien huulilta on vuotanut. Harvoin on päästy käsiksi mihinkään todelliseen työhön, sillä asiantuntemusta ja aloitekykyä ovat aina olleet painamassa tällaiset »hallitsevat voimat», etenkin eduskuntataholla. Kompromissi on tullut päivän iskusanaksi. Jokainen ehdotus tai toimenpide jolla olisi voinut olla kantava ja monessa tapauksessa ratkaiseva vaikutus koko maahan, on joutunut sellaisen setvimisen kohteeksi, että lopputuloksena on ollut joko täysi nolla tai ainakin epäonnistunut raakale. On tullut tavaksi, ettei mitään voi ottaa eikä edes esittää päätettäväksi ennenkuin se on läpikäynyt leikkelyn ja typistelyn, jotta tekele, olkoon sitten kysymys joko välttämättömästä reformista tai mistä toimenpiteestä tahansa ehdottomasti sopeutuu puoluemusiikin kaikkiin erilaisiin sävellajeihin.

Kulunut aika on enemmän kuin selvästi näyttänyt, kuinka pitkälle kaltevalla pinnalla on luisuttu. Pettävää puolinaisuutta pitkin linjaa! Kansamme on näihin asti nöyrästi ja luottavasti katsonut niihin, joilla valta on odottaen päättävää sanaa mutta turhaan. Mutta kun tulokseton odotus kävi liian pitkäksi reageerasivat kansakunnan terveet vaistot väkiotteella ilmeten tekoina, joita sellaisinaan täytyy pitää epätoivon synnyttäminä. Rankaisematta ei koskaan jää leikkiminen arvoilla, joista riippuu koko kansan onni ja menestys.

Maamme on saanut läpikäydä katkeran kokeilutien. Senvuoksi onkin nyt mielenkiintoista nähdä, onko lähiajassakaan hyvää tahtoa ottaa huomioon nuo katkerat opetukset, niin ettei poliittinen elämämme enää palaisi takaisin menneeseen alennukseensa. Nykyinen valtionpäämiehemme on kyllä henkilö, johon tässä suhteessa monet katseet kohdistuvat mutta älkäämme tuudittautuko luuloon, että hänkään yksinään paljon voi. Tarvitaan tueksi ennenkaikkea terve ja herännyt kansan yleinen mielipide. Ilman sitä on mahdoton toteuttaa laajakatseista poliittista ja taloudellista ohjelmaa.

Murhe mielessä täytyy todeta miten kiittämättömästi tuon voimassaolleen suunnan aikana maa on kohdellut useita parhaita poikiaan. Useimmat niistä johtavista miehistä, jotka uskalsivat kaikkensa maan vapauttamisen hyväksi on puoluepoliittinen intriigipeli sysännyt syrjään sangen epäiltävien »kykymiesten» tieltä. Aukaiskaa maamme historia ja antakaa noiden vielä elossaolevien henkilöiden marssia silmienne editse. Emme tahdo tässä yhteydessä mainita nimiä, ettei katkeruus lisääntyisi. Mutta miten julmalta mahtaakaan kiittämättämyys tuntua näistä miehistä jotka ovat maamme intelligenssin valiojoukkoa!

On surullista havaita miten niukasti johtavat poliitikkomme omaavat vastuunalaisuuden- ja yhteenkuuluvaisuudentunnetta, nämä miehet joitten persoonallisten etujen takia kyvykkyys ja kehittyneisyys ovat katkerin sydämin saaneet väistyä hiljaiseen nurkkaan. Voimme ymmärtää, että tuo katkeruus käy kaksinkertaiseksi senkautta, että mainitut uhrautuneet miehet elämänsä syksyssä tuskin voivat ylläpitää elinmahdollisuuksiaan, vaan monastikin ovat pakotetut toimimaan ammateissa, joista on tässä paras vaieta. Miten raskaassa syntivelassa maa tässä tapauksessa onkaan! Täytyy tuntua olo raskaalta henkilöistä, kun he uhrattuaan kaikkensa isänmaan palveluksessa ja usein menettäen kaiken taloudellisen mahdollisuutensa, loppujen lopuksi saavat osakseen vain moitetta ja iskuja. Yhtä raskaalta mahtaa tuntua myös niistä, jotka vielä miehuusvoimiensa kukoistuksessa ollen joutuvat olemaan kuin hirtoriallinen inventaario, jäännös muistojen temppelissä. Kansallamme on todella vielä paljon opittavana kivikkoisella tiellään kehittyäkseen länsimaiseksi kulttuurikansakunnaksi!

A:en.

Kielinäytteitä

Hallituskriisin aikana kirjoitti turkulaisen Sosialistin petittinikkari m.m. seuraavan tyylinäytteen: „Kun Ingman tuli arkkipiispaksi, niin allekirjoittanut tervehdyspuheessaan lausui ihastuksensa ja ilonsa siitä, ettei Jumala kurittanut isänmaata tekemällä Kaarlo Rietrikki Kareksesta arkkipiispaa. Nyt voin sanoa, että Karestakin hullumpi iikka olisi voinut tulla meidän kirkkoon kuuluvien ylipaimeneksi, s. o. jesuiitta Paavo Virkkunen. Herra suokoon sen miehen tipahtaa opetusministerin tuolilta".

„Oikein puhuttu, kelpo mylläri", yhtyi puolestaan siihen Turun Sanomat jatkaen sitten aito myllärimäiseen tyyliin. Ennenvanhaan annettiin kanteita jumalanpilkastakin, nyt näkyy kaikki olevan luvallista, paitsi silloin, kun jokin arvostelu tulee lapualaistaholta. Lapualaiset eivät „yleisen mielipiteen" mukaan saa esim. hallituskysymyksestä puhua mitään, mutta sos.-dem.-turunsanomalaiset saavat kylpeä vaikka minkälaisessa ryönäkirjoittelussa.

Siellä Auran rannalla on todellakin merkillisiä höyrypäitä, niin ettei meitä ollenkaan enää kummastuta, että kansa siellä on joskus „omaotteisesti" perustanut vapaaehtoisen suihkukomppaniankin.

Muut ja me

Lapuan Liike on varsin menestyksellisellisesti työskennellyt kommunismin hävittämiseksi maastamme. Sen ansioita ei vain tahdota tunnustaa vielä — uskomme, että historiassa kerran todetaan, mikä osuus Lapuan Liikkeellä oli maan pelastamisessa siitä kuilusta, johon se oli sortumaisillaan — vaan päinvastoin kansanliikkeen aktiivisimmat miehet ovat saaneet osakseen halveksumista ja piikkaa, ei ainoastaan vihollisten, vaan myöskin n.s. ystävien taholta. Meidän tuntoamme eivät kuitenkaan soimaa mitkään halveksumiset eivätkä moitteet sillä olemme tehneet sen, mihin olimme velvolliset. Toisin ei olisi voinut menetellä. Kiitosta itsellemme emme ole tavoitelleet Olemme suorittaneet tehtävämme, kun maa on niin vaatinut. Kun ryhdyimme tehtäväämme, emme tienneet, miten siitä olimme suoriutuvat. Nyt sen tiedämme. Olemme tyytyväiset siihen, että isänmaa on saatu pelastetuksi. Toisinkin olisi saattanut käydä ja meille itsellemme olisi saattanut käydä vieläkin pahemmin. Jos olisimme epäonnistuneet, niin olisi edessämme ollut vankila ja kuolema. Sen tiesimme, mutta se ei meitä peloittanut. Tiesimme olevamme oikean asian puolella ja tiesimme, että edessämme oli vain kaksi mahdollisuutta: joko voittaa tai kaatua. Kolmatta vaihtoehtoa ei — eikä perääntymistietä.

Teille, jotka meitä parjaatte ja soimaatte, sanomme: jatkakaa. Maa on pelastettu, ja — kellarisankareitten aika on koittanut. »Urhojansa kansanvalta työntää esiin kaikkialta», sanoi muuan pulleahko ja pyöreähkö siltasaarelainen »kumousmies» kun kellarista nousi. Onhan nyt toki jo kellarisankareitten aikakin. Lapuan miesten retkestä Vaasaan on jo vuosi kulunut. Vuonna 1918 alkoi kellarisankareitten suukopu oikeastaan paljon aikaisemmin. Helsinki ei kai vielä ollut kunnolla tullut valloitetuksi, kun sikäläinen sankaristo aloitti huikean lippuriidan, muistelevat valloittajat.

Ihmeelliseltä muuten tuntuu näin meikäläisestä, minkävuoksi esim. n.s. porvarillinen vasemmisto pitää niin kauheata ääntä lapualaisesta »väkivaltaisiin tekoihin kiihoittamisesta», kun samaan aikaan joku sen omista lehtiyksilöistä saattaa kirjoittaa kokonaisen alakerran, missä kehoitetaan käymään jonkun yksinäisen miehen kimppuun.

Te »laillisuusmiehet», miten te oikein luette lakinne?

No niin. Teihin on nyt kertakaikkiaan totuttu. Voittehan te nyt aikanne kuluksi toimittaa meidät vaikka esim. vankilaan. Kun te sitten taas joskus tulevaisuudessa havaitsette, etteivät lehmäkaupat kommunistien kanssa tahdo oikein vedellä, tulemme me kyllä kutsuttaessa esiin.

Rakkaat veljeni kellarissa! Kuulemiin.

X.

Sananvaihtoa kieltolaista

T.k. 15 pnä ilmestyneessä lehtemme numerossa oli erään „Todellisen raittiusmiehen" sapekas kirjoitelma kieltolain säilyttämisen puolesta, ja siihen jo eräs vastaus viime numerossamme. Kun mainittu kirjoitus on saanut vieläkin vastauksia, julkaisemme alla pari viime numeron jälkeen meille saapunutta vastinetta.

*

Viitasaarelta kirjoitetaan:

„Todellisen raittiusmiehen kirjoituksesta saa sen käsityksen, että hän on koko kieltolain olemassa oloajan kulkenut silmät ummessa. Hänen kirjoittaessaan taantumuksen tuulista, yhdyn täydellisesti kirjoittajaan, mutta siinä mielessä, että kirjoittaja on yksi niitä taantumuksen tuulen henkäyksiä. Sillä nykyään, kulki missä hyvänsä, kaikkialla näkyy kieltolain aikaansaannoksia. Salakauppa ja juoppous ja niiden rinnalla muut paheet jäytävät kansamme elinjuuria. Toivoisin arvoisan kirjoittajan laskeutuvan korkeista ihanneaatoksistaan alas nykypäiväiseen elämään tarkastelemaan sitä tavallisena ihmisenä eikä raittiusmiehenä. Uskon, että käsitys hiukan muuttuisi. Kieltolakia ei tarvitse sen takia muuttaa, että viinanhimon orja saisi himonsa tyydytettyä, sillä sen saa aina ja joka hetkenä nykyisinkin. Mitä tulee juoppouteen ennen maailmansotaa ja nykyisin, niin ehkä kirjoittaja olisi hyvä ja tarkastaisi maamme oikeuslaitosten kieltolakirikosta koskevaa aineistoa Siitä saamme jo heikon käsityksen kieltolainsaavutuksista. Pyytäisin vielä huomauttaa, että mitä oikeuslaitosten käsiteltäväksi jätettyihin kieltolakirikosjuttuihin tulee, niin ovat ne vain pieni murto-osa siitä, mitä nykyisinkin harjoitetaan ja mikä ei tule koskaan oikeusviranomaisten tietoon. Kysyn vain „Todelliselta raittiusmieheltä": kuka tarvitsee pajuvitsoja? Typerä kieltolain ihailijako, vai se, joka säälimättä tuo julki kieltolain pahan — kuten allekirjoittanutkin tuo.

Ryypyn ottaja.

*

Paneliasta kirjoitetaan:

Kirjoituksessa „Kieltolain puolestakin" sanotaan, että se adressipuuha, jonka pääkaupungin naiset ovat panneet alulle ja joka näyttää saavan laajaa kannatusta maamme kaikilta naisilta, on kokonaan asiantuntemattomien hommaa. Tämä väite on hyvin yleinen kieltolakikiihkoilijoiden taholta, sillä saadaanhan lukea usein samanlaisia arvosteluja kaikista kieltolain tarkistamista tarkoittavista lausunnoista. Tällä tahdotaan kieltolakiväen taholla väittää, että kaikki jotka uskaltavat sanoa suoran totuuden nykyisestä kurjaakin kurjemmasta väkijuomatilanteesta ja avoimin silmin katselevat elämää, ovat syyntakeettomia. Mutta meidän mielestämme ei asia ole niin, vaan päinvastoin näemme me esim. tässä adressihankkeessa mukana sellaiset naiset, pääasiassa äidit, joilla nousevan polven tulevaisuus on sydämellä. Olemme itse kuulleet muutaman keski-ikäisen äidin sanovan, että silloin, kun hän oli kasvuijässä, ei hänen veljensä ja muut nuoret pojat saaneet mistään viinaa alkoholihimon herättämiseen, kun sitä sai ainoastaan kaupungeista, vaan nyt hän sanoi olevansa syvästi murheellinen oman poikansa kohtalosta, viinaa kun

Aktivistitoimintaan osaaottaneita urheilijoitamme

Hyvin tietäen, etten voi saavuttaa esityksessäni mitään täydellisyyttä, tahdon kuitenkin tämän lehden päätoimittajan kehoitusta noudattaen „Sinimustan" lukijoiden mieliin palauttaa muutamia aktiiviurheilijoita ja sellaisina maamme parhainten joukkoon kuuluvia, jotka ennen varsinaista vapaussotaamme ottivat aktivisteina osaa maamme itsenäistyttämispyrkimyksiin, toiset henkensä uhraten.

Jääkärien joukkoon liittyi useitakin Tukholman olympialaisten aikaisia ja sen jälkeisiä huippu-urheilijoitamme. — Mainitsen ensimmäisenä Jussi Julius S a a r i s t o n, Tukholman kisojen keihäänheittosankarin ja silloisen maailmanennätysmiehen (61 m.). Saksassakin Saaristo pääsi joskus käsigranaattien ohella paiskaamaan myös oikeata keihästä, eikä se taito häneltä ole vieläkään unohtunut, vaikka kapteenimme onkin jo liian pyylevä kilpakuntoiseksi mieheksi. Kun Suomi ensi kerran riippumattomana maana otti osaa olympialaiskisoihin v. 1920 Antwerpenissa, oli Saaristo vielä mukana ja toi maallemme keihäskilpailussa 3:nnen palkinnon (1. Myyrä, 2. Peltonen ja 4. vielä Johansson. Todella komea voitto!)

Jääkärinä oli myös vv:a 1913—15 mestarijuoksijamme (Hannes oli Amerikassa) Arvi K o k k o n e n. Hän kaatui vapaussodassa Tampereen taistelussa.

Luutnantti Yrjö K o i v i s t o n lopputarinan tuntee jokainen. Äskettäin on 11 vuotta kulunut siitä, kun hän kaatui Salmijärven taistelussa Petsamon perillä. Koivisto oli jo koulupoikana Suomen seiväshyppymestari ja ennätystä ehti hän korottaa kerta toisensa jälkeen (muistaakseni oli se lopulta 365 cm.), kunnes hänkin noudatti jääkärin kutsua.

Jääkäreitten joukosta muistan ainakin vielä seuraavat aktiiviurheilijat: everstiluutnantit G. von B o n s d o r f f i n ja A n t h o s 'i n, (viime mainittu Tuusulan päällystökoulun johtaja) m.m. maailmansodan alkuvuosien parhaita pituushyppääjiämme, sekä jääpalloilija R i k u S c h y b e r g s s o n i n.

Urheilumiestemme joukossa oli myös joukko muita, aktivisteja, jotka toimivat maamme vapauttamisen hyväksi kotimaassa. Hiihtäjäveteraani Otto H e p o a h o (kuollut pari vuotta sitten) oli sellainen. Edelleen everstiluutn. K. E. L e v ä l a h t i, suojeluskuntaurheilun „isä" ja voimistelumme merkkimies; — majuri V. E. T i i r i, armeijamme urheilupomo, joka toimitti aktivistitehtäviä erittäinkin ylioppilaspiireissä;— sekä kaikkien tuntema „urheiluprofessorimme" „T a h k o"(„fil. kapt." Lauri P i h k a l a), maamme ja todennäköisesti koko maailman tietävin urheiluoppinut ja -ajattelija.

Tässäpä tämä. Piirikunnallisia urheiluhakoja, joilla on ollut aktivistitoiminnassa suuri osuus, olisi tietysti vielä pitkälti, mutta rajoitun näihin, koko maassamme hyvin tunnettuihin nimiin.

M a i l e r i.

---

saa joka kylästä. Ihmettelemmepä, että muutamilla on otsaa merkitä tällaisten naisten tuskanhuudot johtuneiksi asian tuutemattomuudesta, ja muka hankkiakseen itselleen suuremman ryyppyvapauden. Katkeroituneiden viinamiesten hommaksi kirjoituksessa myös sanotaan kieltolain vastustamista, koska nämä muka eivät saa tarpeeksi viinaa himojensa tyydyttämiseen. Kirjoittaja kerskailee matkustaneensa ennen ja jälkeen kieltolain voimaantulon paljon maassamme, mutta sitä emme usko, koska hän voi tällaista väittää, vaikka viinaa saa vapaasti joka vuorokauden aika millä mitalla haluaa.

Kirjottaja myöntää, että juoppoutta on maassamme vielä, joten toivomisen varaa on, mutta vika ei ole kieltolaissa, vaan siinä, ettei lakia ole pantu tarpeeksi tarmokkaasti täytäntöön, ja pitäisi kirjoittajan mielestä lakia vielä koventaa, ja kovennuskeinona suosittelee hän pajuvitsoja! Temppu ei taitaisi olla hulluimpia, varsinkin jos laki tehtäisiin vielä taannehtivaksi, joten vanhatkin rikokset saisivat rangaistuksensa. Omasta puolesta lisäisimme lakiin vielä sellaisen pykälän, että ensin piiskattaisiin kieltolakikiihkoilijain omaiset, kaukaisimpia myöten, sillä uskon että „putilla" olisi paljon työtä jo näissäkin, sitten kieltolakia kannattavat trokarit ja juopot, ja vasta sen jälkeen „katkeroituneet viinamiehet" (ja -naiset).

Sen, että valtio saisi suuret tulot väkijuomakaupasta sensijaan, että ne nyt menevät trokareille ja ulkomaille, pitää „Todellinen raittiusmies" siksi likaisena seikkana, ettei katso arvolleen sopivaksi sitä kirjotuksessaan koskettella. Todellakin omalaatuinen persoona nykyisenä pulakautena!

Lopuksi lausumme tyydytyksemme siitä, että nykyään näyttää kansan keskuudessa olevan voimakas liike käynnissä siihen suuntaan, että saadaan väkijuomalainsäädäntömme terveelle ja kansan oikeustajuntaa vastaavalle kannalle.

W e e h o o.

T o i m i t u s i l m o i t t a a, ettei nimettömien lähettäjien kirjoituksia julkaista.

Silmäyksiä itärajan taakse

Matkustimme itäisillä rajaseuduillamme, tarkemmin sanoen Ilomantsissa, joka on yksi pahimmin uhattuja pitäjiä, sillä rajapitäjäthän sodan sattuessa saavat vastaanottaa ensi iskut muitten paikkakuntien kenties säästyessäkin vihollisen hävitykseltä. Näissä pitäjissä elää myöskin isänmaallinen henki ja puolustustahto voimakkaampana kuin muualla, sillä siellä tunnetaan, että milloin suojamuuri itää vastaan sortuu, silloin on jo myöhäistä ryhtyä puuhaan maan puolustuskuntoisuuden edistämiseksi, jos ennen ei ole tikkua ristiin pantu. Siellä liikkuessamme ja tutustuessamme sikäläiseen elämään ja moniin siellä virkeinä eläviin pyrintöihin ja harrastuksiin, kuulimme kertomuksia, millaista on elämä Neuvostoparatiisissa, joka oli aivan käden ulottuvilla niiltä seuduin, joissa kuljimme. Sikäläiset asukkaat olivat kuulleet yhtä ja toista oloista rajan takana, ja heidän kertomuksensa olivat suorastaan pöyristyttäviä. Tunnemme sääliä niitä niitä asukasparkoja kohtaan, jotka ovat joutuneet bolshevikien terrorin uhreiksi, varsinkin, kun siellä vielä on lukuisasti samoja suomalaisia kuin mekin, osa meidän kansastamme.

Uteliaisuus heräsi. Olisimme kovin mielellämme tehneet matkan rajan taakse tutustuaksemme elämään itse paikalla, mutta sitä tilaisuutta ei ollut meille tarjona. Emme yrittäneetkään, mutta jos olisimme päässeet »taivaanvaltakunnan» puolelle, niin ei meille tietystikään olisi näytetty mitään kurjuuskuvia, vaan asiat olisi tietenkin esitetty parhaimmilta puoliltaan, mikäli Neuvostolassa missään asiassa vielä voidaan puhua parhaimmista puolista.

Saadaksemme tietoja Neuvosto-Karjalasta on meidän näinollen täytynyt turvautua toisiin lähteisiin, ja ovat tietomme kutakuinkin niukat. Neuvostolan sanomalehdet ovat kuitenkin olleet pakotetut kertomaan yhtä ja toista tottakin valheiden ja vääristelyjen joukossa, kun tapahtuneita tosiasioita on pitänyt jotenkin selittää. Niinpä on tunnetun viisivuotissuunnitelman epäonnistumistakin selitetty monella tavoin sekä neuvostolehdissä että »Leningradin» radioaseman esitelmissä ja uutisissa, joita saa kuulla suomenkielisinäkin. Kaikesta päättäen on siis varmaa, että viisivuotissuunnitelman toteuttaminen tuottaa suuria vaikeuksia ja koko jättiläismäinen rakennusohjelma voi mennä myttyyn.

Petroskoissa ilmestyvä »Punainen Karjala» on kertonut työtehon alenneen sekä metsänhakkuussa että teollisuudessa ja kollektiivimaatilojen jatkuvasti tuottaneen tappiota. Lehti arvostelee tilannetta hyvin ankarasti ja syyttää hallinnollisteknillistä johtoa heikkoudesta, lausuu, ettei suunnitelmia ole ulotettu jokaiseeen työosastoon ja jokaiseen työläiseen asti ja että sosiaalinen kilpailu ja iskutoiminta ovat kehittyneet heikosti. Se syyttää työvoiman väärinkäyttöä, »rokuleita», kontrollin puutetta j.n.e. epäonnistumisesta. Lehti on viime aikoina sisältänyt jatkuvasti valituksia siitä, että työteho on häpeällisen alhainen. Väestön tyytymättömyys myöskin kasvaa jatkuvasti. Työmiehet alkavat kyllästyä pakkovaltaan, epäjärjestykseen ja tyhjiin lupauksiin sekä äärimmäisen pieniin palkkoihin ja näistä johtuvaan puutteeseen ja nälkään.

Itse suunnitelmatkin ovat täysin päättömiä, eikä ihmekään, sillä puuttuuhan niiden laatijoilta kokonaan asiantemus. Elämän välttämättömimmätkin tarpeet puuttuvat, joten mistään työn ilosta ei voida puhua. Jokainen tekeekin työtä vain silloin, kun mestari on saapuvilla. Välttämättömät työvälineet kuuluvat myöskin puuttuvan.

Tuloksia yritetään parantaa ankaralla kurilla ja verisellä terrorilla. Sittenkään ei päästä toivottuihin tuloksiin — ei edes lähellekään niitä. Karjalan uupuneeseen väestöön ei terrorikaan enää tepsi ja tilanne on näinollen toivoton, mitä tulee Neuvosto-Venäjän viisivuotissuunnitelman toteuttamiseen, josta on paljon puhuttu ja johon naapurimaassa on pantu suuria toiveita. Taloudellinen rakennustyö ei ole ponnisteluista huolimatta päässyt alkuunkaan, vaan sitä yritettäessä ovat asiat tulleet paljon entisiäänkin pahemmiksi. Kysymyksenalaista on, kuinka kauan nykyinen komento Venäjällä saattaa jatkua. Luultavaa kuitenkin lienee, että sitä tulee vielä kestämään, sillä terrorilla voidaan pitää kansaa tottelevaisena raakalaismaista vallanpitäjää kohtaan, joskaan sillä ei voida mitään rakentaa: taloudellinen romahdus saattaa tapahtua ennenpitkää ja silloin tapahtuu myöskin koko neuvostokomennon romahdus. Venäjän kansa on tottunut suuremmassa määrin kuin muut kansat kärsimään ja tyynenä alistumaan, joten on ymmärrettävää nykyisen tolkuttoman järjestelmän jatkuva pystyssäpysyminen.

Edelläoleva selostus perustuu Neuvosto-Karjalan pää-äänenkannattajan, toveri Gyllingin lehden selostukseen, joten niihin ainakin pitää uskoa, sillä eihän mikään valtio puolivirallisen äänenkannattajansa kautta levitä perättömiä tietoja omista, suorastaan romahdusmaisista epäonnistumisistaan. Olemme rajoittuneet tällä kertaa selostamaan vain taloudellista puolta elämästä rajan takana; emme ole puhuneet mitään niistä henkisistä arvoista, jotka siellä on maahan poljettu, niihin ehkä saamme joskus toiste palata.

Ei luulisi kenenkään ihannoivan rajantakaisia oloja eikä kaipauksella sinne katselevan.

Matkamies.

Kallaveden rannalta kirjoitetaan meille:

Huasteloovat kielillä

»Meijän poeka lukkoo platinoo, että pläekää», kehu entinenni isäntä, kun vanahin vesasa tulj Ahvena'mualta ehtojaan oppimasta. Ja sammoo sitä suap, niämmä, sannoo nuista Suomen kansan evustajistai.

Se kun niät se nivalaenen turpeenpuskijai antoo tärskäytti koko evuskunnalle pöytään kahvit ja vehnäset ihtesä Tannerin Väinön evväistä. Läskinnii sannoovat tulleen ihan samasta sukulaistalosta, josta potattimehukii tuuvvaan. Totta se lie vehnäjauhokii tuotunna itestään Sutelasta, ei sunkaan muuten, kun kerran Tannerin Väinö on ohjaksissa. Piäasia on, että evustajat kerrannii saivat syyvä tarpeesa.

Ja siihen kun sitte vielä Kallion Kustu särpimeks' sävväytti oikeeta riikin ruohtia, niin — sepä häntä olj vasta sepähäntä. Ne kun on niät ne paremman kansan immeiset — Laakerinporit ja sennii seihtemät porit ja perit — alituiseen vatkuttaneet, että tiä Kallion Kustu muka ei ossoo muuta kun suomee ja ommoo kieltään, niin jopahan otti ja näytti, että eläpäs laula, ennenkun on puut reissä. Eihän sitä ou tok turhan tautta piässynnä valtiomieheks rahhoo uuniin lapioimaan. Vaikka eipähän se Kustu sua kultoo talikoija, niinkun myö tiällä muan syvämmessä. Eihän se kun vanahoja paperloita, jotk' ei ennee kelepoo ies »varpusten» kauppijaille. Vuan niistä paperloistahan sit' onnii kelevanna opetella kielillä huastamaan, kun on niitä sinne pankin kermatorioon ahtanna. Ja niin se vuan mongers', kun ei ois muuta tehnykkään. Ja se repsitentin vualj kun tulloo tuas uuvvestaan, kuhan vuosia puolisen tusinoo vierähtää, niin kahtokeehan sillon, kuka se ei ossoo huastoo ruohtia!

Vuan se olj niissä Kallion Kustun kahvikestissä samalla tavalla, kun kaikissa muissai herrasväkien höpsäyksissä: että jos on yks' hyvä, niin vielä on soinen sittäi kummemp'.

Myö kun tiällä Virsumäen salopittäissä aina on huhhuiltu semmosta pappija, joka ossois puhuva niin, ettei häntä kukkaan ymmärtäsj. Se ois niät sen turvallisempoo se nukkuminen synnin unessa, kun ei koko papin suarnasta tietäsj tuon taevaallista. Ei se kun vetele hirsiä vuan, puhupa pappi aijasta tahikka aijan seipäistä.

Ja nythän se sitten se semmonennnii apostolj' on ilmestyonä. Se niät se Kivenkö lie ollunna oja vai mikä, mutta kova se on ja juokseva yht'aikaa! Otappas ja huastele paljasta esperanttoo itelleen Nivalan isännälle ja vieläpa emännällekkii! Sillä miehellä se ei ou piä paperista. Se myä kyllä on huohmattu ennenkii, että ei hänen kanssaa, ou hyvä lähtee juttusille: ennen lähtöö vaikka vasikan kansa kilipoojuoksemaan. Mutta kun »pohojalaasten» puolesta puotteloo esperanttoo kun hyllyltä vuan, niin oikeen se ajjaa immeisen juoksevalle tilille.

»Mäne, tule, herkii», hihkas' tuo Jumppasen Jussi. »Siitähän myö suahaannii pappi, kuhan teä nykynen peäsöö piispaps».

Virka älä mittään!» tokas Tuppuraisen Tuavetti. »Aenahan näetä pappiaj piisoo. Vuan otappas se oikee evustaja, joka ei pane kynttiläänsä vakan alle. Siihen hötäkkään se on tiä Kiviojan pastor ihan omijaan. Se ei ou turhaan istunna Helsingin Heimolassa, kun on oppinna huastamaan ihteesä esperanttoo. Semmosia niijen pitäs' olla toistennii, jotta eivät joutavia juarittelis. Niinpäs pit' Kustukii suusa kiinn', että olj ihan läkähtyä. Ei sitä niän vuan esperanttoja opita, vaikka ruohtia vielä jotenakuten jurnuttaakii».

Mitenkähän oes, jos Ukko-Pekkakii ruppeis pitämään semmosia kestiä, joissa evustajat saes sekä täyttee että tyhjentee ihtesä ihan kursailemata? Antasj vaekka polliisin raittiuskomennuskunnan hankkija juotavan puol' ja Elvingin hommata Petsamosta tukevammat evväät. Sillä tavalla kun saisivat puhuva suusa puhtaiks' vaikka kerran kuukauvessa, niin täysiistunnossa varmasti ois ihan toinen iän kellossa. Ennen vanahaan kun vielä pyrittiin elämään sovussa, tehtiin meijän puolessa aina sillä tavalla, että otettiin pöytään iso pytty suolasija muikkuja ja emä putelli Ranisen Kustun elämänvettä, jossa muikut pantiin uiskentelemaan immeisen mahhaan. Se on niin hirveen hyvä konsti, ett'ei mihin panna! Sill' ei ou kun yks' vika: sit ei usko, ennenkun koettoo.

Ville Virsulainen.
Tunkioneuvos Virsumäen pitäjän Konttisen kylästä.

Onko työ jo tehty

„Natsaijumiehiä kaulukseen kiinni!"

Suuren maailmansodan jälkeen on ihannoitu parlamenttaarinen kansanvalta päässyt melkein kaikkialla oikeuksiinsa. Järjestystä ja kuria ylläpitänyt hallitsijavalta on saanut väistyä kansankiihoitusta harrastavien puoluejohtajien riitaisiin käsiin ja uudesti syntyneiden valtioidenkin ohjaus on alusta alkaen joutunut kehittymään n.s. parlamenttaariselle pohjalle. Tunnustaa täytyy, että kaivatulla kansanvaltaisuudella on ollut oikeutuksensa erittäinkin siellä, missä hallitusvaltaa pitäneet eivät ole kyenneet seuraamaan ajan vaatimuksia tarvittaessa toimeenpanna erinäisiä uudistuksia sosiaalisella alalla. Mutta tunnustaa täytyy myöskin, ettei ihannoitu parlamenttarismi ole missään mukanaan tuonut sitä, mitä siltä on odotettu. Joka maassa on itsensä kansan taholta herännyt tyytymättömyyttä oleviin oloihin, kun puoluepolitiikka on tullut määrääväksi ja vienyt monet asiat umpikujaan. Samoin meillä Suomessakin

Nyt vasta, monien vuosien kuluttua, huomataan meilläkin virheet ja erehdykset eli oikeammin sanottuna: nyt vasta, kansanliikkeen ansiosta, on rohjettu tarmolla puuttua asioihin ja vaatia erehdysten korjaamista. Maankavaltajien vihollisvaltion rahoittama julkinen toiminta on lopetettu ja täten siis poliittisessa suhteessa päästy hiukan väljemmille vesille, mutta taloudeliiselta kannalta katsoen olemme vielä syvässä rotkossa. Aikaisemmin väitettiin hallitusviranomaisten taholta, ettei kommunisteja voitaisi poistaa määräävistä asemistaan siitä huolimatta, että monet lakimiehet pitivät sitä lain kirjaimen mukaan mahdollisena. Hallituksiltamme puuttui siis vain halua tahi uskallusta tehdä tarpeellinen leikkaus. Kuluneen vuoden tapahtumat ja toimenpiteet osoittavat kuitenkin selvästi, että kaikki voidaan tehdä, mikä on oikein ja laillista ja isänmaalle eduksi. Sama on taloudellistenkin kysymysten laita.

Yleisesti tunnetaan ja tunnustetaan monia epäkohtia, joiden korjaamisen avulla saataisiin yhteiskunnalliset olot ja taloudellinen tilanne nykyistä paremmaksi, mutta eri tahoilta tulevien vastustusten takia ei vain kyetä asioita oikein järjestelemään. Puolueryhmät ja puoluejohtajat kinastelevat keskenään ja täten jarruttavat varsin tärkeiden ratkaisujen pikaista tekemistä. Kieltolakikurjuus on käynyt aivan rajattomaksi, kansan terveydellinen ja siveellinen puoli on rappeutumassa, valtiolle kuuluvat verorahat luisuvat yksityisten taskuun ja melkoisen viennin asemasta virtaa kansan varoja ulkolaisen myrkyn maksuksi. Tämä on totuus, mutta kieltolaista hyötyvien taholta vastustetaan pienimpiäkin parannusyrityksiä. Suosikkijärjestelmä ja lahjustenotto rehoittaa varsin valtavasti mutta ei kukaan vallassaolijoista rohkene nousta puhdistusta tekemään, sillä jokaisella puolueella on aina omakin lehmä ojassa, kuten sanotaan. Suunnattomia määriä valtion varoja tuhlataan tämän lisäksi sekä taitamattomuuden että itsepintaisuuden takia, kun maan korkeimpina viranomaisina on usein aivan epäpäteviä ja arvostelukyvyttömiä henkilöitä sellaisia, joiden vahvimpia puolia ovat kansankiihoituskyky ja omaneduntavoittelu.

Virastoja lähellä olevissa piiressä käy lakkaamaton kuiske väärinkäytöksistä ja muista rikoksista, joiden lähempi tunteminen nostaa veret kuohuksiin, mutta joihin eivät virkavalan tehneet lainvalvojat mielellään kajoa, koska koko maan häpeäksi muka paljastuisi korkeassa asemassa olevien kansalaisten turmantyöt. Isänmaallisessa mielessä lainkirjaimen noudattamisesta hairahtuneet nuorukaiset vedetään oikeuden eteen, heidän tekojaan tutkitaan ja heidät kylmästi tuomitaan huolimatta valtavien kansalaispiirien heidän toiminnalleen antamasta siveellisestä tuesta, mutta sekä siveellisesti että lainkirjaimen mukaisesti todellisiksi suurrikollisiksi luettavat teot ja työt painetaan meillä liian usein villaisella ja jätetään kokonaan unehduksiin. Mainittakoon tässä vain muuan keskusvirasto, jonka toiminta on hyvin usein ollut julkisen pohdinnan alaisena ja jonka piiristä vähän väliä kuuluu yhä uusia kauhunasioita. Väitetään olevan niin raskauttavia tapauksia ja toimenpiteitä, että moni mies istuisi varmasti kuritushuoneessa, jos lainmukaisesti asioita tutkittaisiin ja rikolliset asetettaisiin syytteeseen. Lienee oikeus kysyä, milloin tässä maassa lopetetaan sellainen virkavaltaisuus, jonka nojalla kaikki edellä selostettu on mahdollista? Mistä puolueesta löydetään tarpeellinen määrä sellaisia edustajia, jotka eivät enää tahdo ummistaa silmiään totuuden näkemisen pelosta, vaan rohkeasti tarttuisivat asioihin käsiksi ja vaatisivat virastojemme rikolliset ainekset armottomasti telkien taakse? Täytyisihän t e h d ä k i n jotakin eikä vain juoruta ja valitella ja väristä mahdollisten räikeiden paljastusten pelosta. Tässäkin on suuri työ jota vielä ei ole yritettykään tehdä. Valtava kansannousumme on jo poistanut yhden pahan, mutta se ei vielä riitä. Maamme siveellinen ja taloudellinen tilanne vaatii korjausta, se vaatii kelpaamattomat lait muutettaviksi sekä valtionvarojen tuhlaajien ja anastajien toimittamista sinne missä heidän oikea paikkansa on. Nouskaa joukolla ja tarttukaa »natsaijumiehiä» kaulukseen kiinni, siinä on lapualaisilla vielä paljon työtä edessä!

J o r o V.

Sanomalehdistön suhtautumisesta kansanliikkeeseen

Kun seurailee nykyisiä sanomalehtikirjoituksia saa sen käsityksen kuin Suomessa olisi kaikki „mullin-mallin" ja että asiat olisivat johdettu „ihanne"-olotilasta ryövärien temmellyskentälle.

Tällainen kirjoittelu tuntuu hyvin omituiselta sellaisen henkilön mielestä, joka on saanut asuntonsa lähelle työväentaloa.

Hänestä tuntuu vallan ihmeelliseltä se syvä ja tyyni rauha, mikä seutukunnan yllä lepää ja on levännyt siitä lähtien, kun maakuntain miehet nousivat autoihin ja ajoivat kaupunheihinsa katsomaan, suljetaanko kommunistien kirjapainot.

Siitä lähtien on maakunnissa vallinnut rauha ja järjestys, joka kelpaisi esimerkiksi mille maalle ja kansalle tahansa.

Jos kaupungeissa, joissa sanomalehdet enimmäkseen ilmestyvät, on rauhattomuutta ja suurta kurittomuutta vallalla, syyttäkööt kaupunkien housuja päällimäisinä kantavat asukkaat itseään, koska he eivät ole ottaneet „maalaisserkuista" oppia ja rauhoittaneet rauhattomia veljiään ja sisariaan.

Sanomalehtien toimittajien olisi joskus pistäydyttävä nauttimaan maakuntain rauhaa, saamaan uusia vaikutteita ja suomaan väsyneille hermoilleen lepoa.

Onhan kirjallinen työ henkisiä voimia kuluttavaa, vaikka saisi työskennellä rauhallisissakin olosuhteissa, mitä sitten, kun ympäristö ja kanssaihmiset ovat muodostuneet joukkioksi „rosmoja".

Maalaiset muuten alkavat jo kyllästyä lehtien „ruikutuksiin". Niissä puhutaan, niinkuin vain he olisivat täysjärkisiä ja -pitoisia, tukipylväitä, joiden varassa tämä Suomen valtakunta pystyssä pysyy.

Mutta on vielä aivan tuoreessa muistissa aika, joka todistaa toista. Olisi sopiva pitää muistissa ja mielessä, että ne miehet ja naiset jotka v. 1917 ja —18 lähtivät liikkeelle. ovat vielä suurimmaksi osaksi käyttökelpoista väkeä, ja ne, jotka ovat ijässä kauvas ehtineet, ovat ehkä kasvattaneet sijalleen yhden tai pari, joiden rinnassa sykkii sydän samaan samaan tahtiin kuin hänenkin v. 1917 ja —18.

Nämä miehet ja naiset, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ovat kansanliikkeen riveissä. Ne jotka koettivat „keplutella" itsensä jonnekin esikuntaan, tai muualle turvallisiin paikkoihin, ne ovat luonnollisesti toistaiseksi kansanliikettä vastaan. Mutta niitähän ei tarvitse ottaa vakavalta kannalta, se on vallitseviin olosuhteisiin mukautuva joukkio.

On siis aivan turha puhua kansanliikkeen, L.L:n murskaamisesta.

Sosialistit eivät lähde tälle „murskaamis"-retkelle ja ne porvaritkin, joiden varpaille kansanliike on astunut, pysyvät erillään tästä teosta, sillä sehän sotii vastaan heidän „kansanvaltaisia" periaatteitaan. — Ovathan meidän maamme „silmäntekevät" istuneet sulassa sovussa sellaistenkin kanssa joiden rintaa on koristanut vasara ja sirppi ja jotka ovat sanoneet olevansa toisen valtakunnan kannattajia. Eivätköhän ne nyt kärsi niitäkin, jotka ovat tämän maan kansalaisia ja pyytävät saada elää vapaata maalaiselämää kotikonnuillaan. Jos tätä ei suvaita, niin syy ei ole meissä kansanliikkeen kannattajissa, vaan muualla.

Emme voi pitää rikoksena nousuamme taisteluun isänmaamme pyhimpien arvojen puolesta.

Kansanliikkeen kannattaja.

Suitsia suuhun

on paitsi sos.dem. myös vasemmistoporvarillinen lehdistö viime viikkoina vaatinut L.L:lle oikein olan takaa. M. m. Turun (Surun) Sanomat on kiukuissaan siitä, että L.L:n paikallisten ja piirielimien jäseneksi on valittu monin paikoin „poliiseja, nimismiehiä, viskaaleja, lääninsihteereitä, vieläpä ministeriöiden esittelijäneuvoksia". — Erinomainen itkunaihe tosiaankin. Lehden käy surku kommunisteja senvuoksi, että L.L.:ään, joka toimii kommunismin hävittämiseksi, ovat katsoneet velvollisuudekseen liittyä juuri useat niistä virkamiehistä, — esim. poliiseista — joille kommunismin vastustaminen jo viran puolesta kuuluu. Mutta luulisi sanotulla punavaalealla lehdellä olevan, vaikka tämä asia sitä sapettaakin, sen verran häpyä, että nielisi kiukkunsa, sillä senhän pitäisi tietää, että L.L. on rekisteröity yhdistys, joka kai itse saa valita jäsenensä. Emme mekään ole käyneet sensuroimaan Turun Sanomien puolueen paikallisosastojen jäsenluetteloja.

Tuo „suitset suuhun kansanliikkeellä"-huuto tuli muuten esiin kerrassaan esimerkillisenä hallitussynnyttelyn kestäessä. L.L.:n taholta tasavallan presidentille lähetetyt sähkösanomatoivomukset olivat suorastaan ennenkuulumaton ulkoparlamentaarinen rikos. Kyllä ovat käsitteet sitten viime kesän menneet sekaisin, kun esim. kokoomuksellainen (!) Satakunnan Kansa tässä yhdeydessä käytti L.L:stä mainintaa: „kaikenlaiset asiaankuulumattomat yhdistykset ja piirijärjestöt". — Toisin sanoen: Lapuan Liike on kuollut, eläköön puolue-elämä! (?)

Taistelu punaista sanomalehdistöä vastaan

Yllämainitulla otsikolla varustettuna kertoo Sinimusta n:osaan 2 Turunseudun rintamamiesten ryhtyneen taistetuun punaista sanomalehdistöä vastaan. Toimenpidettä on ilolla kannatettava muuallakin Suomessa. Samanlaiseen taisteluun kehoitan Keski-Suomen rintamamiesliittoakin ryhtymään. Tunnettuahan on, että meillä täällä Keski-Suomessa ilmestyy lehti Keskisuomalainen, joka nimellisesti porvarillisena lehtenä käyttää törkeätä kirjoitustapaa, etenkin sen alakerturin kirjoitukset erehdyttävästi muistuttavat v. 1918 punalehtien kirjoitustapaa. Olikin aika jo saada sulku moisille isänmaallisia tunteita loukkaavalle kirjoitustavalle. Parhaimpana menetelmänä pitäisin keinoa jota varsinais-suomalaiset rintamamiehet ovat käyttäneet. Luulen, että asia kiinnostaa Keski-Suomen rintamamiehiä, joten toivon heidän ryhtyvän asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Keskisuomalainen Lapuan mies.

Kirjallisuus

ROUTAA JA RAUTAA IV. Rehtori Wegeliuksen suurteoksen uusin osa on teossarjasta kaikkein laajin ja sisällykseltään mitä kiintoisin. Tämä osa käsittelee erikoisesti Kainuun jääkäriliikettä ja sikäläisten aktivistien toimia. Lukija elää mukana jääkärien ja värvärien, pommarien ja „villien miesten", Spalernajan uhrien ja sotavankeudesta karanneiden keskusvaltojen sotilaiden satumaisilla retkillä, jotka Kajaanista ulottuivat erämaiden halki Tornionjoen ylimenopaikoille. Jääkärien rinnalla saivat sadat isänmaalliset miehet ja naiset, monesti kokonaiset perheetkin, ponnistaa ja uhrata kaikkensa yhteisen pyhän asian hyväksi.

Teoksen kertomukset uhkuvat mitä miehekkäintä, isänmaallista sankariromantiikkaa. Lukekaa esim. Väyrysen ja Rihtniemen perheiden järkyttävistä kohtaloista tai Suomussalmen kuuluisasta kansalaiskokouksesta, josta Kainuun jäyhät miehet lähettivät hätääntyneelle eduskunnalle suoran vaatimuksen: „Suomi itsenäiseksi ja Kauko-Karjala — Suomeen liittyneenä — vapaaksi!" — „Kolme villiä miestä" tutustuttaa lukijan pommarijääkärien Sulo-Veikko Pekkolan, Oiva Villamon ja Vilho Suvirinteen perin rohkeisiin uhkatekoihin: venäläisten sotavarastojen räjäyttämisiin Kilpisjärvellä, Arkangelissa y. m. sekä hurjiin pakomatkoihin ja kiinnijoutumisiin. — „Tiedustelija" asettaa silmäimme eteen vertojaan hakevan sankariluonteen, Kalle Veikko Mustosen (Lönnbohmin) joka puuhailee pietarilaisessa sotatarvetehtaassa kuin kotonaan ja aikoo yksin räjähdyttää Jenisein rautatiesillan Siperiassa, joutuen 4-vuotiseen vaiherikkaasenn vankeuteen. — Entä kuuluisan sotkamolaisen jääkärin „Pikku-Jussin" (Johannes Väisäsen) sankaritaru, josta Kyösti Wilkuna antoi lyhyen, ytimekkään arvostelun. „Hän oli synnynnäinen Tapani Löfving. Kokonaisen teoksen täyttäisivät hänen retkensä ja seikkailunsa." Hän kaatui Karjalan-retkellä.

Tämä osa sisältää 426 sivua, 213 kuvaa ja 2 karttalehteä ja maksaa 60:—, sid. 75:—. Kustantaja on Werner Söderström Osakeyhtiö.

Sulo-Weikko Pekkolan „Kalterijääkärien" I osasta on ilmestynyt jo 3:s painos (5—7:s tuhat). 328 sivua ja 1000-kunta kuvaa. 45:—, sid. 55:—. — Ennen kuolemaansa tekijä ennätti jo hankkia suuren määrän aineksia II osaa varten, joka toisten voimien kokoonpanemana ilmestyy ensi syksynä.

Isänmaallisen työmiehen kirje Sinimustalle

Jokainen työmies ja tietysti työnantajatkin ovat nykyisenä lamakautena tunteneet raskaan ajan painavan harteillaan. En halua tässä ruveta syyttelemään työnantajia, mutta uskon kuitenkin, että he voisivat sitä jonkunverran hyvällä tahdolla korjata. En ole erikoisemmin tutkinut työttömyystilastoita, mutta haluaisin Sinimustan lukijoille esittää huonolla kynämiehen taidollani halveksittavan ja surkean järjestyksen eräältä teollisuustyöalalta. Viime syksynä ennustelimme tulevan talven huonoja työmarkkinoita, tietämättä kuka meistä saa ensi talven elatuksen samasta liikkeestä, vaikkakin 15—30 $_0/^0$ pienempänä työllään hankkia. Olimme kuitenkin iloisia, että saamme työssä edelleenkin olla, mutta toisin kävi ajan kuluessa. Odotin vahingoniloisena erään venäläisen (ryssän) passitusta omalle maalleen, kuitenkin sain nähdä oman paikan miesten lähtevän työn kysyntää ennen häntä. Ryssä tekee työtään tänäkin päivänä entiseen tapaan, heittäen silloin tällöin kompasanan ja parjauksia lapualaisuudesta. Ainakin tämä tuo mieleen katkeruutta työskennellessä ryssän kanssa rinnan. En usko, että Suomen työmies sittenkään rupeaa ryssälle haiskahtamaan suomalaisella työmaalla. Olisin iloinen nähdessäni sen päivän, jolloin viimeinen ryssä kärrättäisiin neuvostolaan tältäkin työmaalta ja tilalle asetettaisiin suora suomalainen työmies. Alas ryssä ja ryssän kätyrit!

O. K.

Kirje Sinimustalle

Lahti 15. 3. 1931.

Pyydän lausua parhaat kiitokset toimitukselle ja koko Lapuan Liikkeelle ja ennenkaikkea sen johtajalle hra Kosolalle suuresta ja uhrautuvasta työstä isänmaamme ja kansamme hyväksi, työstä, jota olen seurannut sen syntymisestä saakka. Olen tullut käsitykseen, että kansanliikkeen saavutukset ovat suuret, sillä, siitä olen varma, mikään tavallinen laki ei olisi niin helposti pystynyt kommunismia nujertamaan. Kun olen teollisuuskaupungin työläinen, olen nähnyt kommunistien toiminnan ennen L.L.:ää ja sen jälkeen. Jos missä, niin täällä ei isänmaallinen työläinen koskaan tiennyt, milloin kommunistihuligaanit olivat niskassa. Tulin itsekin tällaisen tapauksen tuntemaan muutamia kertoja. Kerrankin jo nukkumaan mentyäni tuli sänkyyni ikkunasta nyrkinkokoinen kivi, törkeää ilkivaltaa sain kokea puhumattakaan haukkumisista, koska olin suojeluskuntalainen ja „en ymmärtänyt mitään työväenaatteesta“. Pari vuotta sitten menin kihloihin. Kerran ollessani morsiameni, nyk. vaimoni, asunnossa sinne tuli kolme kommunistia huutaen jo ovelta: „Tultiinpa katsomaan pitkäkorvaa, mitäs karvakintulle kuuluu“. Sitte nämä ryssänkätyrit jatkoivat: „Kun tulet nyt ja pyydät anteeksi, pääset sillä, ettei tarvitse maksaa viittäsataa, kuten on tapana. Eihän sinua kukaan ota töihinkään, kun olet lahtari ja porvarin hännänkannattaja“. Kun vielä oli uhkailtu monella tapaa, käännyin poliisin puoleen, mutta sain ihmeekseni kuulla, etten voi syytettäkään nostaa, kun tapaus ei sattunut minun asunnossani.

Nyt ei pitkään aikaan sentään ole tällaista enää sattunut. Kommunistit saivat Lapuan Liikkeestä pelon pitkäksi aikaa. Nyt on meillä ainakin yörauha ja voimme toimia suojeluskunnassakin. Se on kaikki kansanliikkeen ansiota. Surkeata vain on, että tätä ei yleensä ymmärretä. Lehdistä näkyy taas, että uusia tuulia on puhaltamassa. L.L.:n saannoksia väheksytään, vieläpä niille on „porvarienkin“ puolella alettu irvistellä. Mutta seuraus on myös se, että kommunistit alkavat jälleen nostaa päätään, ainakin rohkeimmat niistä. Tulee jo toisinaan ajatelleeksi, pitääkö uudestaan joutua tuohon turvattomaan asemaan. Pitäköön Lapuan Liike nyt päälle, ettei entinen tilanne uusiinnu. Jos meitä vielä ruvetaan kiusaamaan, voi olla, että me menetämme malttimme, ja silloin ei puhdistustyö menekään enää niin kauniisti kuin viime kesänä.

Toivotan parasta ymmärrystä ja valveillaoloa kaikille lapualaisille ja varsinkin kansanliikkeeseen kuuluville työläisille.

Valkoinen työmies.

Etelä-Pohjanmaan Pankki

Pääkonttori: Lapualla

Sivukonttorit:

Helsingissä, Kauhavalla, Seinäjoella, Turussa, Viipurissa, Voltissa ja Ylihärmässä

Maksaa talletuksista 6 kk. irtisanonnalla **7 1/2 %**

Juoksevalla tilillä **5 1/2 %**

Korko lisätään pääomaan 4 kertaa vuodessa.

Lapuan Liikkeen Kannattajat!



Joko Teillä on

Lapualaispuukko?

Ellei sitä vielä ole, niin hankkikaa se itsellenne, ja kehoittakaa samanhenkisten ystäviennekin niin tekemään.

Kohtuulliseen hintaan toimitamme niitä MYÖSKIN AITO HOPEAISELLA HELOITUKSELLA VARUSTETTUINA.

TALONPOIKAISMARSSIN OSANOTTAJILLE nimi- ja marssinpäivämerkintöineen on se ERIKOINEN MUISTOESINE.

HIIHTO- JA MUIKSI PALKINNOIKSI kahvaan kaiverrettuine; nimi- y. m. merkintöineen korkeimmista palkinnoista (aito hopeahelaiset) alempiin asti ovat ne mitä PARHAITEN SOVELTUVIA.

Osa jokaisen myydyn puukon hinnasta lankee Lapuan Liikkeen hyväksi. Tilauksen voitte tehdä joko seutunne L.L:n osaston, tai asiamiehemme välityksellä, tai myös välittömästi meiltä.

LAHDENSUO & K:i, Lapua.

SUOMEN PUOLUSTUSVOIMAT

on jälleen saatavana uutena painoksena. 500 syväpainokuvalla, kymmenillä tekstikuvilla, 4 moniväritaululla valaistuna se on mieluisa muisto asevelvollisuutensa suorittaneil'e. Kangaskansissa 130:-, puolinahkakans'ssa 160:-. Myöskin ruotsinkielinen laitos FINLANDS FÖRSVARSMAKT on ilmestynyt samankokoisena. Hinnat 160:- ja 200:-.

ROUTAA JA RAUTAA IV

on rehtori K. A. VEGELIUKSEN teossarjan kaikkein laajin ja sisällöltään mitä kiintoisin osa. Siinä kerrotaan Kainuun jäykkien aktivistien toimet ja paljastetaan ensikerran jääkärien ja värvärien, „villien miesten“ ja sotapakolaisten salaiset etappitiet erämaitten halki. Teoksen kertomukset uhkuvat mitä miehekkäintä suomalaista sankarisisua.

426 sivua, 213 kuvaa ja 2 karttalehteä sisältävä teos maksaa 60:-, sid. 75:-.

KALTERIJÄÄKÄRIT

„- on valtava tarina uljaista, horjumattomista miehistä - esitetty SULO-VEIKKO PEKKOLAN miehekkäällä, kaikesta sentimentaalisuudesta vapaalla tyylillä“. (Eversti Heikki Nurmio).

I osasta ilmestynyt jo 3:s painos. 328 sivua ja 100-kunta kuvaa. 45:., sid. 55:-. II osaa ennätti tekijä valmistaa jo puoliväliin ja ilmestyy se toisten voimien täydentämänä ensi syksynä.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ.

Lapua 1931, Lapuan Kirjapaino